

EVROPŠTÍ NOTÁŘI

Garanti právní bezpečnosti

EVROPSKÝ DEONTOLOGICKÝ KODEX

PREAMBULE

Fungování evropského právního a soudního prostoru a volný pohyb osob, kapitálu a zboží v členských státech Evropské unie vedou k neustálému nárůstu výměn a transakcí a obecně i právních úkonů se zahraničním prvkem.

Notář jako vykonavatel veřejné funkce, na něhož byla delegována veřejná moc a který vykonává svoji činnost v rámci svobodného povolání, podléhá zákonným ustanovením a předpisům platným ve státě, ve kterém byl jmenován. Je nezávislým, nestranným a objektivním poradcem pro všechny strany uzavírající určitou transakci. Zkoumá úmysly stran, sepisuje smlouvy a listiny potřebné k realizaci zamýšlené transakce a zajišťuje, že ustanovení smlouvy budou plně v souladu s platnými zákony. Notář rovněž ověřuje, zda strany mají plnou duševní i právní způsobilost k uzavření příslušné smlouvy, a ujišťuje se, že strany plně pochopily právní důsledky svých závazků.

Díky geografickému rozmístění notářských kanceláří v každém státě jsou služby notáře občanům snadno dostupné.

Notář musí dbát na dodržování deontologických pravidel, kterými se řídí jeho profese ve státě, kde byl jmenován.

Evropská notářství se po provedení srovnávací analýzy deontologických pravidel, kterými se notářská profese řídí v jednotlivých členských státech Evropské unie, se rozhodla vytvořit soubor společných deontologických zásad.

Jeho cílem není nahradit národní deontologická pravidla, nýbrž potvrdit společné rysy notářské profese bez ohledu na to, o kterou zemi se jedná, a stanovit hlavní pravidla pro přeshraniční operace.

Evropský notářský deontologický kodex svědčí o vůli zástupců notářské profese zajistit občanům i firmám stejnou ochranu, právní jistotu a účinnost u přeshraničních operací, jako je tomu u vnitrostátních operací.

Diverzifikace právních záležitostí a stále častější výskyt zahraničních prvků v notářských listinách vedly evropské notáře k tomu, aby zkoumali formy vzájemné spolupráce s cílem garantovat občanům i firmám pomoc a poradenství u přeshraničních operací.

V zájmu zlepšování kvality svých služeb hodlají evropská notářství podporovat používání nových technologií, a to při současném zachovávání deontologických principů.

1. DEFINICE

Evropská definice pojmu « **notář** » vyplývá ze společného základu příslušných národních definic obecně upravených zákonem v jednotlivých členských zemích a v tomto duchu byla potvrzena členskými notářstvími Rady notářství Evropské unie (CNUE) v rezoluci přijaté jednomyslně ve dnech 22. a 23. března 1990 v Madridu:

*„Notář je vykonavatelem **veřejné funkce**, na nějž stát **delegoval veřejnou moc**, aby dával **věrohodnost** listinám, jichž je **autorem**, a současně zajišťoval jejich **uchování, průkaznost a vykonatelnost**.*

*Aby si notář pro svoji činnost zajistil potřebnou **nezávislost**, vykonává svoji práci v rámci **svobodného povolání**, které zahrnuje veškeré právní aktivity s výjimkou **soudních sporů**.*

*Radami, které **nestranně**, avšak **aktivně** poskytuje zúčastněným stranám, stejně jako následným sepsáním veřejné listiny notář zaručuje uživateli práva očekávanou **právní jistotu**.*

*Tato jistota je navíc garantována faktem, že notář je **právníkem s vysokou kvalifikací danou univerzitním vzděláním** a pro zařazení do této profese musel složit různé zkoušky a absolvovat školení a konkurzy, svoji činnost vykonává v souladu s přísnými **disciplinárními pravidly** pod neustálou **kontrolou** veřejné moci a díky **geografickému rozložení** jsou jeho služby dostupné na celém území státu.*

*Konečně tím, že svou prací **předchází možným sporům**, se notář stává nezbytnou součástí **řádného fungování justice**“.*

2. OBECNÉ PRINCIPY

2.1 Preventivní justice

Ve snaze předcházet konfliktům notář pomáhá uzavírat jasné a vyvážené dohody poté, co se ujistil, že po příslušném vysvětlení strany vyjádřily se zněním smlouvy svůj souhlas.

Notář byl vždy nositelem společenského smíru. V případě neshody mezi stranami se je vždy snaží usmířit. Je povinen je informovat o existenci, možnostech a výhodách tzv. alternativních řešení sporů, především mediace.

2.2 Právní jistota

Notář zajišťuje právní jistotu transakcí především díky jasné definici práv a povinností každé smluvní strany. Dbá na vyváženost dohod obsažených v listinách, které sepisuje, a kontroluje, zda jsou v souladu se zákonem.

2.3 Loajálnost vůči státu

Notář má povinnost být loajální vůči státu, kterým na něj byla delegována veřejná moc.

Poskytuje své služby, kdykoliv je o to požádán, podle zákona svého státu.

Podílí se na boji proti praní špinavých peněz tím, že poskytuje svoji součinnost a veškeré potřebné informace příslušným úřadům v souladu se zákony svého státu.

Zdržuje se jakéhokoliv chování, které by bylo v rozporu s důstojností jeho veřejné funkce.

2.4 Služba veřejnosti

Notář vykonává svoji funkci čestně, pohotově a pečlivě.

Povinností notáře je informovat strany o obsahu a důsledcích úkonů, jejichž jsou účastníky, a poskytovat jim vyčerpávající rady. V souladu s rozhodným právem hledá ty nejhodnější prostředky, jimiž dosáhne výsledku, který si strany přejí.

Notář ověřuje totožnost, způsobilost a povahu souhlasu stran a kontroluje, zda jejich ujednání odpovídají zákonu. Při sepisování listin je osobně činný.

2.5 Nestrannost a nezávislost

Povinností notáře je radit a sepisovat listiny zcela nestranným a nezávislým způsobem. Plní přitom úlohu třetí důvěryhodné osoby, neutrální vůči stranám.

Nemůže sepisovat listiny obsahující ustanovení, z nichž by měl přímo či nepřímo prospěch.

2.6 Důvěrnost a služební tajemství

Notář je vázán služebním tajemstvím a je povinen zachovávat důvěrnost, zejména pokud jde o jeho korespondenci, uchovávání spisů a archivování listin, ať už se jedná o dokumenty v papírové či elektronické podobě, a to za podmínek stanovených předpisy platnými v jeho zemi.

Tyto povinnosti se netýkají pouze samotného notáře, nýbrž rovněž jeho společníků a spolupracovníků, a to za podmínek stanovených předpisy příslušné země.

2.7 Zodpovědnost

Notář nese odpovědnost za škody jím způsobené při výkonu své funkce a tuto zodpovědnost má pojištěnu.

Uložení prostředků, které notář spravuje ve prospěch svých klientů, se řídí právem jeho státu.

2.8 Stálé vzdělávání

Notář je povinen aktualizovat své znalosti jak v právní, tak v technické oblasti a v tomto smyslu sledovat a vybízet ke zdokonalování i své spolupracovníky.

Každé členské notářství CNUE poskytuje svým členům nástroje pro stálé odborné vzdělávání, vztahující se především na používání nových technologií v notářské činnosti.

2.9 Kolegialita

Notář se chová kolegiálně vůči jakémukoliv jinému notáři.

Notáři si při výkonu své funkce vzájemně pomáhají a zapovídají si vzájemně jakoukoliv nekalou konkurenci.

Spolupracují-li notáři na stejném případě, jsou povinni společně hledat adekvátní řešení, které bude garantovat zájmy všech stran a zároveň respektovat platná zákonná ustanovení a předpisy.

3. PŘESHraničNÍ OPERACE

Při sepisování veřejných listin, které po vzoru soudních rozhodnutí představují výkon veřejné moci, vykonávají notáři svoji funkci stejně jako soudci pouze na území svého státu, který jim svěřil veřejnou moc. To však notářům nijak nebrání v tom, aby bez ohledu na hranice zemí vzájemně spolupracovali s cílem poskytovat občanům rychle a snadno potřebné právní rady a pomoc.

V tomto kodexu mají níže uvedené výrazy následující význam:

„přeshraniční úkon“: úkon, který zahrnuje cizí prvek; například místo, kde se nachází majetek, jehož se zamýšlená transakce týká, státní příslušnost, trvalé nebo obvyklé bydliště stran anebo místo, na kterém k danému úkonu dojde.

„notář přijímající země či národní notář“: notář, který je územně příslušný pro osvědčování podle národního práva každého členského státu.

„notář země původu či zahraniční notář“: notář jiného členského státu než toho, v němž bude úkon proveden.

3.1 Všeobecná pravidla

3.1.1 Dodržování deontologických zásad

U přeshraničních operací se notář podřizuje právu přijímající země, právu země jeho původu a ustanoveními tohoto deontologického kodexu.

3.1.2 Kompetence

Pouze územně příslušný notář či notáři jsou oprávněni k sepisování listin.

3.1.3 Svobodná volba notáře

Jakákoliv fyzická či právnická osoba má právo se obrátit na notáře podle své volby, požádat ho o rady a pomoc při spolupráci s územně příslušným notářem, a to s plnou zodpovědností, která vyplývá z jeho funkce.

3.1.4 Informovanost klienta

Zahraniční notář, který spolupracuje s územně příslušným notářem, musí od samého začátku informovat klienta o rozsahu svých služeb a s tím související výši nákladů a honorářů podle platných předpisů.

Honorář notáře vždy hradí jeho klient, a to aniž by tím byla dotčena další bilaterální ujednání.

3.1.5 Spolupráce mezi notáři

Notář, který pomáhá svému klientovi v zahraničí, musí co nejdříve vyrozumět svého územně příslušného kolegu o svém působení a dohodnout se s ním na podmínkách jejich vzájemné spolupráce.

Národní notář včas předá zahraničnímu notáři veškeré informace, které tento notář potřebuje pro splnění své poradenské funkce.

Bude s ním jednak tak, jak se patří jednat s kolegou.

3.1.6 Reklama

Notář má právo informovat své klienty i veřejnost o právních službách, které poskytuje, a to v rámci povoleném jak v zemi původu, tak v přijímající zemi. Z informací, které notář sděluje veřejnosti, musí být vyloučeny veškeré informace, které by mohly poškodit jeho nezávislost, jeho nestrannost a jeho postavení vykonavatele veřejné funkce.

Notář nemůže akceptovat, aby reklamu v jeho prospěch prováděly třetí osoby.

Kolektivní informování navenek může zajistit každé členské notářství CNUE a nebo CNUE samotná, a to s hlavním záměrem poskytnout občanům a firmám snadný zdroj informací.

3.1.7 Spory mezi notáři

V případě profesního sporu mezi notáři z různých členských notářství CNUE se notáři zdrží soudního sporu, dokud se nepokusí o dosažení smíru.

3.2 Prostředky

3.2.1 Spolupráce mezi notářstvími

Ve snaze neustále zlepšovat kvalitu notářských služeb pro evropské občany a firmy členská notářství CNUE vzájemně spolupracují a vyměňují si zkušenosti.

3.2.2 Evropská notářská síť

V rámci jakékoliv přeshraniční transakce, a pokud to bude nutné, obrací se notář na kontaktní místo Evropské notářské sítě (ENS) ve své zemi.

Fungování ENS, jejímž posláním je pomáhat notářům při řešení praktických otázek obsahujících přeshraniční aspekty, podléhá direktivám přijatým na Generálním shromáždění CNUE.

3.2.3 Informační a komunikační technologie

Pro trvalé zvyšování kvality notářských služeb používá notář informační a komunikační technologie, a to při dodržování rozhodného práva a tohoto deontologického kodexu.

Notář používá informační prostředky, které mu poskytlo jeho notářství nebo CNUE.

Notář odpovídá za svůj elektronický podpis, jehož užívání je věcí striktně osobní.

4. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

4.1 Arbitráž

Veškeré potíže s interpretací nebo aplikací tohoto evropského notářského deontologického kodexu jakož i případy, které v něm nejsou uvedeny, budou předloženy prezidentovi CNUE k vyjádření poté, co byly přezkoumány členským notářstvím CNUE, k němuž patří notář, který otázku nastolil.

4.2 Účinnost

Tento evropský deontologický kodex i veškeré jeho změny vstupují v platnost dnem schválení Generálním shromážděním CNUE.

Aktualizované znění schválené
na Generálním shromáždění CNUE
dne 11. prosince 2009

*
* *